

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De gloriosa Agnete virgine et martyre Sermo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. de sctā Agnete virgine

Sebastianus testimonio fidei pbat inuen-
tus est. et nūc pculdubio sue meritis fidei
in celis regnat cū dño glōsus. Per fidem
et verā hī introit in regnū celeste. He-
bre. iij. Ingrederemur in regem et q̄ cre-
didit. Et. j. Pe. j. In p̄tute dei custodi-
mini p̄ fidē i salute. Ibidē. Credētes exul-
tabit̄ leticia inenarrabili et glōficata repoz-
tātes sine fidei v̄te salutē aiay vestrarum.
Imitemur q̄ fidē glōsi Sebastiani: cūq̄
deuote p̄cemur vt suis meritis et p̄cibz ap̄
deum gratiam p̄sequamur et gloriā sem-
piternam. Amen.

De glōsiosa Agnete virgine et
martyre Sermo.

Que parate e-
rāt intrauerūt cū eo ad nuptias
Dat. xxv. Ut parata sit virgo
celestes introire nuptias / sibi necessaria ē
vestis nuptialis Nā illi q̄ vestē nuptiale nō
hās in nuptias filij regis intrauit dicit rex
inre p̄do Dat. xxij. Amice quō huc in-
traisti nō hās vestē nuptiale. Hmōi autē
vestis nuptialis est charitas. nā sicut dicit
Breg. Lhis hāc vestē induit / dum ad nup-
tias ecclie venit. Aug. Sola charitas fe-
cit ch̄m incarnari. Bern. Tantā charita-
tē in carne exhibuit vt durissimi cordis sit
q̄ cū toro affectu non diligit. hec ille. Hāc
vestē texuit dñs nō lana aialū: sed ex san-
guine p̄p̄torū viscerū. Bern. Ipse sustinuit
passionē vt tuā emereret dilectionē. hec ille.
Ipsa etiā charitas recte significat p̄ oleū
qd̄ hēbant pudētes ygenes q̄ intrauerūt
ad nuptias. Nā opa p̄tuosa sine charita-
te lūmosa nō sunt: sed extincta et mortua.
Cū p̄o ex charitate fiūt tunc lucida sunt et
in dei glōriam fiūt: et nō p̄p̄t glōriam mundi
q̄ p̄fēs in morte extinguit. Et sic q̄ bona
opa faciūt sine charitate p̄p̄t mūdi glōriam:
nō portāt oleū secū. Breg. Virginiū qdā
vū de yginitate sua glōriam foris expetunt:
in vasis suis oleū h̄re noluerūt. Aug. Pru-
dentes ygenes acceperūt oleū in vasis suis
cū lapidibz. i. leticia bonoz opoz in corde
atq̄ p̄scia posuerūt. Ibidē. Multi q̄uis de
ch̄i bonitate mltū sperēt gaudius: tñ non
hāt dū p̄sūnter viuūt nisi in laudibz bo-

minū. Nō ergo hāt oleū secū. Nō ipam le-
ticia oleo signari arbitror. Propterea iude
vixit te de deus tu oleo leticie. Hec ille
Manifestum autē q̄ ipsa spūalis leticia ex
charitate p̄cedit. Dicimus q̄ ygenes sine
anias cōtinēter viuētes / oīm spūale forni-
cationē euitātes / paratas esse et celestes in-
troire nuptias: qñ veste nuptiali. i. charita-
te p̄pter quā oia ad glōriam dei faciūt / sūt or-
nate. Hac igit veste p̄fulgida pomata vir-
go dei Agnes glōsiosa / cū celesti spōso intro-
iuit ad nuptias. Habuit aut huiusmodi
vestis nuptialis b̄re agneris tres nobiles vi-
guitates sine cōditōes laudabiles

Prima est dignitas p̄ciose puritatis
Secda est dignitas virtuose pietatis.
Tertia dignitas glōsiose claritatis.
Prima igit est dignitas p̄ciose puri-
tatis. Ipsa em̄ charitas ē aie puri-
gatiua. Prouer. x. Vniuersa deli-
cta opit charitas. Raban⁹ in qdā sermōe
Charitas est ignis in meditatōe mētē pu-
rificans a sordibz vicioz. Irē est ois sedi-
tatis vicioz p̄seruatiua. Ps. Qui diligitis
dñm odite malū. Irē est puritatis p̄ritum
inductiua. Breg. Et multi arboris rami
ex vna radice p̄deunt: sic multe p̄tutes ex
vna charitate generant. Hec h̄z aliqd̄ viri-
ditatis ram⁹ boni opis nisi maneat in radi-
ce charitatis. Hec ille. Nō aut in oi virtute
sit puritas qdā p̄ciofosa: yginitas tñ inter
virtutes marie solet puritatis nomē v̄dū
care. Ber. Quid castitate decōt⁹ q̄ mundi
dū de imūdo p̄ceptū semie facit et de boie
angelū: Hec ille. Ideo hāc p̄ciofam puri-
tate p̄cipue adaptam⁹ sacrate yginitati q̄
est euidēs et magnū testimoniuū vere chari-
tatis. Ex feruore nāq̄ charitatis puenit q̄
aliq̄s suā yginitate p̄secret deo. Est aut
hmōi yginital puritas tanto laudabilior in
brā agnete: q̄nto pla habuit ipedimēta: q̄
tñ ex p̄fecta ani p̄stātia oia supauit. Habu-
it aut p̄cipue tria p̄ncipalia impedimēta
Primū est ex p̄p̄t dicitōis p̄sonal. Et h̄
est eo ip̄s pulcritudo cū iuuenili etate.
Secūdū est ex p̄p̄t p̄missōis temporal-
lis. Et hoc est p̄missōis multitudine cū p̄-
mittentis nobilitate.
Tertiū est ex p̄p̄t cōminatōis penalis.
Et hoc est penay amaritudo cū cōminat⁹
autoritate.

Primum est ex parte rē.

Iuuenilis qđe eras mltis esse solet pđitio nis occasio. *Eccl̄. xj.* Adoleſcētia r̄ volu ptas vana sunt. Sed br̄a Agnes sic dr̄ be atus Amb. corpe qđe iuuecula erat: s; aīo cana. Scruuit qđppe h̄ adimplere qđ sapiēs dr̄ *Eccl̄. xij.* Memēro creatoris tui i di ebus iuuetur; tue. Itē etiā corp̄alis pul crudo iuueculas altqñ trahit in ruīnam. *Prover. xxij.* Fallax gr̄a r̄ vana pulcritu do. Sed hanc pulcritudinē beata Agnes camis maceratione tēpauit. *Gal. v.* Qui ch̄i sunt carnem suā crucifixērūt cū vic ij r̄ cōcupiscētis.

Secundū impedimētū est

ex pte pmissiois r̄p̄alis. Et h̄ est pmissioz multitudine cū pmissiois nobilitate. Sicut em̄ dr̄ Amb. Dū a seho lis Agnes reuer tit: a pfecti v̄bis filio adamas. Cui? parē tes vū requisier: cepit offerre p̄lima r̄ pul crora pmittere. Deniq; secū detulerat p̄ cōsillina ornāmēta q̄ a br̄a Agnete velu ti qđā sterora sunt recusata. Cū factū est vt iuuenis ille maior purgeret stūmlo atq; oēs diuitias repromisit si p̄iūctōi eius plēnū nō negaret. Itā igit agnes tale iu ueni fert dedisse r̄nsum. Discede a me fo mes peti: nutrimū facinoris: pabulū mor tis. Discede a me: q; r̄ā ab alio amatore p̄ uēta sum q̄ mihi sat; meliora obrulit orna menta: anulo fidei sue subarravit: longe te nobilioz r̄ genere r̄ dignitate rē. Vide le/ gendā. Dia igit r̄p̄alia atq; carnalē filij p̄ feci nobilitates: p̄ amorē ch̄i contēpsit. *Phil. ij.* Dia arbitror vt sterora vt ch̄i sū iūctā. Nihil p̄sus curauit p̄fecti no/ bilitatē: sc̄is qm̄ dr̄ Hiero. Sola ē apud deū nobilitas: p̄rutib; esse claz.

Tertiū impedimētū est ex

parte cōminatiois penal. Et h̄ est penarū amaritudo cū cōminant; auctoritate. Hoc em̄ interdū solet iducere aīos puellaz ad cōsensum. *Doñ. xij.* Sic faciebat; filiabo sūr: ille timētes loq̄bant vob. Sed nul/ laren? p̄ hoc flecti potuit anim? br̄e agne tis. Aliteruit eū se nullo pacto poris spōsi federa violare. Cūq; qđam ex paraliē p̄ feci diceret h̄c ch̄ianā esse ab infantia r̄ ita magis artib; occupatā vt dicat ch̄m

spōsum suū esse. Audiēs hec p̄fectus: mis/ sa appitōne iussit sibi beatā agnetē p̄en/ tari: et itez atq; itez repetēs: cepit replica re de iuuenis amore sermone q̄ amore cō/ co sic angustabat vt lectopstratus iaceret. Cūq; oīs sermo et casto labore defideret cepit eam duris cōminatioib; terrere. S; virgo setā in serō suo p̄posito perseuerauit immobilis. *Luc. xij.* Ne terreami ab his q̄ occidunt corpus rē.

Secūda est dignitas p̄tuoſe pote/ stat; Ipsa em̄ vestis nuptialis q̄ charitas est nō solū vestis condi tione habet: sed r̄ armatura est. *Eph. vij.* Induite vos armaturā dei. Ipsa em̄ cha/ ritas est que fortificat r̄ cōsolidat animā. *Can. vi.* Fortis est vt mors dilectio. Et *Aug.* dicit in li. de mo r̄ib; eccl̄ie: q̄ forti tudo est amor facile omnia tolerās p̄rer id quod amat. Et poeta *Virgili.* Omnia vincit amor. qđ et si de amore inordinato dicit: multo tñ ver? dicit p̄r de ordinato charitat; amore: et p̄cipue de ipso amore dei. *Hiero.* Amantib; deū nihil durū: ni hil difficile. Itā itaq; Agnes veste cha ritat; nedū induta: sed r̄ armata atq; mi/ rab; p̄ter fortificata: vicit p̄cipue tria sa tis difficilia.

- P**rimo horrorem illusionis.
- S**ecundo ardorem combustionis.
- T**ertio terrorem occisionis.

Primo vicit horrore illu

stionis. Iussit autē p̄fectus eam illud; p̄ci/ pue tripliciter. **P**rimo in corporis denu datione. Iussit em̄ eam nudam per ciuita tē duci. Huic autē confusiois obstatuit d; minus per capilloz densitatē qui eam in/ duerunt. **S**ecūdo in p̄stibul; seu lupav naris inclusione. Fecit em̄ eā in prostibul; lo includi: et ibi sine vestimēto reliqui sed angeli vestem sibi candidā parauerunt et imensa claritate circūfulserunt. *Sap. xvij.* Sanctis tuis maria lux. **T**ertio in tur pi expositione. Fecit em̄ eam omnib; ex/ poni. sed diuina virtute oēs ingredientes viso lumine p̄rerriti cōuertebant. *1. Reg. x.* Inslit in re spūs dñi r̄ mutab; i vi/ rū alre; Cū autē filius p̄fecti veller eā ibi illudere vt quem noluerat habere r̄pari/ tū h̄ter amasū: diuis p̄mittēte iusticia: de

Ber. de sctō Vincentio

mon ipm suffocavit. In pfecto dicit beata agnes. Ille cui voluntate volebat pfcere pratem in euz accepit: et occidit: demones qpe sunt iusticiarij dei: q erit a seipis hnt voluntate mala: a deo tñ iustā accipiūt potest. j. Re. xvij. Spūs dñi mal⁹ insilyt in saul. Est em malus ppter iniquā voluntatem: sed est spūs dñi quo ad sibi datam potestatem.

Secdo vicit ardorē combustionis. Vicarius em pfecti noie aspalius fecit eā in ignē copiosum iactari: sed diuina grā refrigeriū sibi dedit. Ecci. ij. In medio ignis nō sū estuata. Flāma autē i duas ptes diuisa sedinosum plm exurebat.

Tertio vicit ferrozē occisionis. Fecit em pfectus vicari⁹ eā in gutture gladio ferri qd ipa cū oi patientia sustinuit. sicq celestē palmā adqsiuit: passa tpe Constantini magni q cepit anno dñi. cccij. Pz itaq quō brā agnes armis charitatis armata victoriosa semp inf tormenta permansit. Jō nūc in celis cū chō regnat gloriosa. Apoc. ij. Qui vicerit dabo ei sedere mecum i throno meo: sic et ego vici et ego autē gloriosior apparet ei⁹ victoria q i teneri etate sic pstanter triumphauit. Erat ei dum passa ē etatis tredecim annoz tñ Jō de ipa dicit Amb. li. de virginibz. Scrupere vniuersi q tā diuinitas testis extiterit q adhuc arbitra sui p etate eē nō posset. Fecit deniq vt ei de deo credere cui de hoie adhuc non credebatur qd vltra naturā est h de auctore nature est. Nouum martyrij gen⁹: nondū idonea pene et tā matura vicitone. Hec Amb.

Tertia est dignitas gloriose claritatis. J. Re. ij. Qui eū honorificauerit me glorificabo eū die dñs. Glificauit aut dñs beatā agnetē et clarere eam fecit tripliciter.

- Primo prudentia verborz
- Secdo scimonia factorz.
- Tertio euidētia miraculoz

Primo prudentia verborū vt puz in rāsonibz suis ad pfectū et filium ei⁹. Vnde legendā. Prouer. xvij. In facie prudentis lucet sapia.

Secdo scimonia factorz Prouer. vi. Non extinguet in nocte lucerna ei⁹. Judith. xv. Tu gloria hierlm: tu leticia isrl: tu honorificentia ppli eo q castitatem amaueris.

Tertio claruit euidētia miraculoz. Ps. Illuxerunt coruscationes tue orbiterre. Filiū em pfecti a diabolo suffocātū orone sua suscitauit: et suscitauit publice chm pducavit. Pfectus aut vīsō tāto miraculo eā liberare voluit sed pserpionē metuēs vicari⁹ dereliquit et tristis abiessit. Jre octaua die mortis sue parentibz suis iuxta tumulū ei⁹ vigilantibus apparuit chorus pginū fulgentiū inf q̄s erat beata agnes: et a dextris ei⁹ agn⁹ nūc candidior dices. Congaudere mecum qz cū his oibz lucidas sedes accepi. Constantia aut pgo filia Constantini lepra grauissima laborans ad tumulū ei⁹ veniens et orans obdormiuit. viditq beatā agnetē dicentē sibi. Constantia si in chm credideris: primo liberaberis. Qui glās aut iuuent se sanata. Que baptisimū recipies sup corp⁹ scilicet agnetē: dā silicā fecit: et ibi in pginitate deges: mltā p exēplo suo ibidem pginēs aggregauit. Ex dicitis itaq puz qm brā agnetē veste nuptiali pznata pgo fuit sapientissima semp pata. Jō cū sponso chō introiuit ad celestes nuptias. Rogem⁹ igit hāc sacramētū mā pginē vt ei⁹ meritis et palz veste nuptiali sp inueniamur induti et ad celeste regnū semp introire pati: Amen.

De brō Vincentio martyre. Sermo.

Exiuit vincēs vt vinceret. Apoc. vj. Vincenti dicitur a vincēdo dicitur q̄s vincēs iēta dia: vt victoria tenēs. Ex stute nāq fides vicit mūdū et oia q̄ in mūdo sunt. j. Jo. vi. Hec ē victoria q̄ vicit mūdū fides nra. Heb. xj. Sati p fidē vicerūt regna. Jdeit eo tā p̄p nois quēntiā q̄ p̄p victorie excellētā d̄ q̄ vate deo dicitur sum⁹. Recre d̄ brō vincentio sumūf ad p̄s s̄ba p̄p̄ta: vitz Exiuit vincēs vt vinceret. Exiuit in quā ab oi iordinato et carnali affectu ad stadiū spūalis certamis vincens sc̄p̄m vt vinceret mūdū. Vicit aut brūs vincenti⁹